

Oponentský posudek na práci Kateřiny Hájkové „Krizě neformálně pečujících v péči o seniora v domácím prostředí“

Práce se zaměřuje na krizové situace rodinné péče o seniory. Vzhledem k současné preferenci péče v domácím prostředí představuje situace rodinných pečovatelů aktuální a důležité téma.

Přehledová část práce je rozdělena do tří kapitol, které představují základní pojmy a koncepty týkající se stárnutí, resp. seniorů se sníženou soběstačností, neformálních pečujících a krizových situací spojených s péčí o seniory v domácím prostředí. Témata přehledové části jsou vystavěna přehledně a logicky od rozdělení seniorské populace podle funkčního stavu, determinantů kvality života a systému péče přes klíčové pojmy neformální péče k typologii a popisu krizových situací rodinné péče. Přehledová část je relativně stručná (29 stran), což je však i ve prospěch textu v tom smyslu, že neobsahuje často publikované banality o stárnutí, ale zaměřuje se na relevantní a ne zcela dostupná fakta. Oceňuji např. údaje o jednočlenných domácnostech osob ve věku 65+ z Českého statistického ústavu (s. 12) nebo zajímavé porovnání charakteristik formální a neformální péče v tabulce 1 (s. 19).

V třetí kapitole Krizové situace neformálně pečujících postrádám téma zvládání krizí, a to vzhledem ke skutečnosti, že cílem diplomové práce je podle autorky „zjistit, jak pečující osoby v péči o seniora v domácím prostředí zvládají nejčastěji pojmenované krizové situace při zajišťování péče o blízkou osobu a *jaké strategie volí*“.

Stejnou námitku lze mít i k výsledkům empirické části, kde nejsou strategie zvládání krizí explicitně pojednány.

V empirické části autorka prezentuje čtyři výzkumné otázky, jejichž zodpovězením chce naplnit cíl práce; otázky se týkají motivace pečujících, využívání pomoci profesionálních služeb, finanční situace a dopadu péče na osobní život. Volí kvalitativní přístup, metodou sběru dat je polostrukturovaný rozhovor rozdělený do témat výzkumných otázek. Rozhovor byl proveden se 17 pečujícími, z toho 4 muži. Soubor je heterogenní vzhledem k věku pečujících, rodinného vztahu k opečovávané osobě i lokalitě. Heterogenitu poněkud snižuje skutečnost, že třikrát byli do výzkumu zařazeni sourozenci pečující o jednu osobu, v souhrnu se tedy jedná o 14 pečujících rodin. Není jasné, zda si autorka uvědomuje vliv výběru souboru na dosažené výsledky a jejich využití, do práce úvahu o limitech studie nezařadila.

Výzkumný postup byl pečlivě popsán včetně zvoleného postupu při analýze dat. Výzkumné otázky byly zvoleny jako hlavní kategorie a na základě textu byly nalezeny subkategorie, podle kterých je výsledková část strukturována. Text je doplněn tabulkami a hojností citací, jednotlivé podkapitoly obsahují užitečný souhrn.

Celkově se přes výše uvedené výhrady jedná o přínosnou a pečlivě zpracovanou práci, která se věnuje důležitému tématu a může inspirovat další výzkumníky v této oblasti.

Otázka k obhajobě: V čem rozšířily výsledky předkládané práce dosavadní výzkumy a jak mohou být dále využity?

Hodnocení: Předkládaná práce podle mého názoru splňuje náležitosti diplomové práce a neobsahuje závažné faktické, metodické nebo jazykové chyby. Doporučuji ji k obhajobě a v závislosti na průběhu obhajoby navrhuji hodnocení velmi dobře.

26.1.2017

PhDr. Eva Dragomířecská, PhD.

Příloha – hodnocení jednotlivých kritérií předkládané práce

Téma vzhledem k současným potřebám oboru	vysoce potřebné	potřebné	okrajové	irelevantní
Téma vzhledem k možnostem zpracovatele	zvoleno adekvátně	téma je příliš rozsáhlé	téma mohlo být širší	předkladateli chyběla možnost adekvátně téma uchopit
Typ práce	teoretická	kompilační	srovnávací systémy	empirická
Rozsah práce	přiměřený	nedostatečný	příliš velký	
Struktura práce	vyvážená	nevyvážená	s chybějícími významnými teoriemi	s chybějícími daty
Schopnost formulovat vlastní názory/východiska	výborná	dobrá	nejasné vlastní názory/ nejasná východiska	
Stylistika	přiměřená	šroubovitě vyjadřování	vyjadřování příliš hovorové	
Gramatika	správná	s ojedinělými chybami	s množstvím chyb	
Úprava textu	přiměřená	přijatelná	nepřehledná	
Práce s literaturou	přiměřená	zbytečně mnoho citací/ citace zbytečně dlouhé	málo citované literatury	
Využívání zahraniční literatury	přiměřené (vzhledem k tématu)	citací z cizí literatury je minimum	citace z cizí literatury chybí	
Schopnost kriticky hodnotit prameny	výborná	dobrá	není patrná	
Zpracování přehledu pramenů	správné	s menšími nedostatky	se závažnými nedostatky	
Formulace hlavního problému/ výzkumné otázky	jasná	určitý nedostatek – výzkumné otázky nejsou zcela v souladu s cílem práce	chybí	
Metody	zvolené adekvátně, použito více metod	použita jedna metoda, je adekvátní	daly se užít adekvátnější metody	metody nejsou zvoleny adekvátně
Zpracování dat	kvantitativní, statistické	kvalitativní	kvantitativní, třídění prvního stupně	
Praktická využitelnost výsledků	vysoká	dobrá	nejasná	
Naplnění cíle práce	cíl splněn	cíl splněn částečně	cíl se nepodařilo naplnit	
Hodnocení	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovuje